

**СИСТЕМА СУБ'ЄКТІВ, ЗАДІЯНИХ В ОРГАНІЗАЦІЙНОМУ ЗАБЕЗПЕЧЕННІ
ФУНКЦІОНУВАННЯ СУДОЧИНСТВА**

**SYSTEM OF SUBJECTS INVOLVED IN ORGANIZATIONAL SUPPORT
OF JUDICIAL FUNCTIONING**

Це теоретичне дослідження присвячене з'ясуванню системи суб'єктів, задіяних в організаційному забезпеченні функціонування судочинства. У дослідженні, науковому аналізу були вивчені такі терміни, як «судочинство», «організаційне забезпечення діяльності судів» та «судове управління». Визначено, що організаційне забезпечення функціонування судочинства є низкою фінансових, адміністративних, організаційних, інформаційних та матеріально-технічних заходів, котрі реалізуються спеціальним суб'єктом та мають позапроцесуальний характер, предметом яких є створення, підтримання та вдосконалення умов для ефективного функціонування судочинства в Україні.

Визначено, що система суб'єктів, задіяних в організаційному забезпеченні функціонування судочинства, складається із:

1) суб'єктів, задіяних в організаційному забезпеченні функціонування судочинства, до яких віднесли Державну судову адміністрацію України (її територіальні управління) та апарати судів;

2) суб'єктів, задіяних в управлінні судами, що включили Верховну Раду України, Президента України, Верховний Суд, Вищу раду правосуддя, голів судів, Вищу кваліфікаційну комісію суддів, органи суддівського самоврядування.

Надано визначення системі суб'єктів, задіяних в організаційному забезпеченні функціонування судочинства.

Ключові слова: суб'єкти, система суб'єктів, організаційне забезпечення, судочинство, функціонування судочинства, суди, Державна судова адміністрація України, організаційне забезпечення функціонування судочинства.

This theoretical study is devoted to elucidating the system of subjects involved in the organizational support of the judiciary. In the study, scientific analysis was subjected to such terms as “judicial proceedings”, “organizational support of the courts” and “judicial management”. It is determined that the organizational support of the judiciary is a series of financial, administrative, organizational, informational and logistical measures implemented by a special entity and have a non-procedural nature, the subject of which is to create, maintain and improve conditions for effective justice in Ukraine.

It is determined that the system of subjects involved in the organizational support of the judiciary consists of:

1) subjects involved in the organizational support of the functioning of the judiciary, which include the State Judicial Administration of Ukraine (its territorial offices) and the courts;

2) entities involved in the management of courts, which included the Verkhovna Rada of Ukraine, the President of Ukraine, the Supreme Court, the High Council of Justice, chairmen of courts, the High Qualification Commission of Judges, and judicial self-government bodies.

It is defined the system of subjects involved in the organizational support of the functioning of the judiciary.

Key words: subjects, system of subjects, organizational support, judicial proceedings, functioning of judicial proceedings, courts, State Judicial Administration of Ukraine, organizational support of functioning of judicial proceedings.

Постановка проблеми. У європейських країнах належне організаційне забезпечення функціонування судочинства є першочерговим завданням як судової влади, так і всієї системи державних органів влади. Реформування судової влади України відповідно до європейської моделі судочинства передбачає створення нової системи правосуддя та потребує нових підходів до організаційного забезпечення їхньої діяльності. Також слід зауважити на тому, що професіоналізм суддів залежить також і від інформаційного забезпечення, поліпшення умов праці, підготовки кандидатів на посаду судді, поліпшення системи підвищення кваліфікації суддів тощо.

Так, ефективне здійснення адміністративного судочинства залежить від належної організації та забезпечення функціонування судів, яке включає діяльність органів, які регулюють, організовують та здійснюють управління судами. А тому для наближення до міжнародних стандартів та покращення функціонування судочинства в Україні необхідно визначити систему суб'єктів організаційного забезпечення функціонування судочинства для подальшого їх удосконалення.

Стан наукової розробки проблеми. Проблематикою визначення організаційного забезпечення функціонування судочинства в Україні загалом та фрагментарно в межах більш широкого питання займалися такі вітчизняні адміністративісти, як: В.Б. Авер'янов, О.Ф. Андрійко, О.М. Бандурка, Д.М. Бахрах, О.І. Безпалова, В.П. Бойко, А.П. Геля, І.П. Голосніченко, О.В. Джафарова, Р.В. Ігонін, О.М. Музичук, Г.М. Писаренко, Д.В. Приймаченко, О.Ф. Скакун, А.А. Стрижак, С.О. Шатрава та інші.

Мета статті – визначити систему та надати класифікацію суб'єктам організаційного забезпечення функціонування судочинства.

Виклад основного матеріалу. Розпочнемо з того, що визначальним нормативно-правовим актом, який окреслює національне судочинство, є Закон України «Про судоустрій і статус суддів» від 02.06.2016 року № 1402-VIII. Цим документом проголошено, що систему судоустрою становлять: місцеві суди, апеляційні суди та Верховний Суд. Так, для визначення системи суб'єктів, задіяних в організаційному забезпеченні функціонування судочинства в Україні, необхідним є надання характеристики поняття «організаційне забезпечення функціонування судочинства».

Перш ніж перейти до більш широкого розгляду зазначеного нами питання, слід сказати, що судочинство – це встановлений законом або звичаєм порядок і форма вчинення судових дій у межах завдань судів у здійсненні правосуддя. Такий порядок зазвичай регулює порядок розгляду справ у суді, порядок знайдення істини по справі, розрахунок судових витрат та інших можливих зборів тощо. Інакше кажучи, судочинство є виключною професійною діяльністю судів з відправлення правосуддя [1, с. 183].

Аналізуючи наукову літературу, адміністративісти виокремлюють два поняття під час розгляду проблем судочинства, а саме: «організаційне забезпечення» та «організаційне управління», або «судове управління». Слід зазначити, що ці терміни не є тотожними [2, с. 2].

На думку Д.В. Приймаченка та Р.В. Ігоніна, організаційне забезпечення діяльності органів судової влади полягає у створенні, підтриманні, гарантуванні необхідних умов для належного функціонування судової системи України. Науковці стверджують, що визначена забезпечувальна діяльність повинна мати позапроцесуальний характер, оскільки у протилежному випадку під сумнів буде поставлено життєздатність принципу незалежності судової влади, який найбільш повно розкривається у процесі реалізації безпосередньої функції суду – відправлення правосуддя [3, с. 59].

У своїх наукових працях В.П. Бойко організаційне забезпечення діяльності адміністративних судів визначив як сукупність заходів, вжиття яких дозволяє створити належні умови відправлення правосуддя. Це забезпечення складається із заходів, спрямованих на створення умов всебічного, об'єктивного, повного та незалежного здійснення правосуддя, – фінансового, кадрового, інформаційно-методичного, матеріально-технічного, організаційно-технічного характеру [4, с. 240].

На думку А.П. Геля, організаційне забезпечення діяльності судів відповідно до вимог закону становлять заходи фінансового, матеріально-технічного, кадрового, інформаційного та організаційно-технічного характеру, спрямовані на створення умов для повного і незалежного здійснення правосуддя [5, с. 62].

Натомість А.А. Стрижак визначає організаційне забезпечення судів як реалізацію дій щодо задоволення потреб судової системи, надання їй достатніх матеріальних засобів здійснення функцій з відправлення повного і незалежного правосуддя в державі та стверджує, що організаційне забезпечення судів є складовою частиною судового управління [6, с. 29].

Цікавою є точка зору О.М. Дубенка, який вважає, що організаційне забезпечення діяльності судів є комплексом заходів і робіт, пов'язаних із фінансовим, матеріально-технічним, кадровим забезпеченням діяльності судів, правовим регулюванням судоустрою, судочинства і статусу суддів, завданням якого є створення належних умов для ефективного функціонування судів і здійснення судочинства [7, с. 103]. Як бачимо, серед науковців немає розбіжностей щодо трактування поняття «організаційне забезпечення діяльності судів».

Нагомисть у науковій літературі судове управління визначають як цілеспрямоване впровадження суспільних відносин, яке здійснюється судом шляхом застосування впливу на зміст та характер відносин між окремими суб'єктами, дії яких не відповідають встановленим правовим нормам, що діють у цьому суспільстві, з метою захисту законних прав і свобод громадян, законних інтересів юридичних осіб, суспільства та держави, а також забезпечення однакового застосування і дотримання норм права всіма членами суспільства та оптимізації функціонування суспільства загалом [8, с. 7].

Цю точку зору підтримує і С.Ю. Обрусна, яка додає, що термін «судове управління» включає як діяльність з організаційного керівництва судами, так і організаційне забезпечення судів. Воно більш широко охоплює всі напрями управлінської діяльності у судовій сфері [9, с. 18].

Як зазначила О.І. Безпалова, поняттям «судове управління» охоплюються всі (як зовнішні, так і внутрішні) управлінські процеси, що відбуваються в державі загалом та у судовій системі зокрема, що спрямовані на впорядкування діяльності судів та судової влади. Тому О.І. Безпалова визнала, що поняття «організаційне забезпечення діяльності судів» є вужчим за поняття «судове управління» та наголосила, що організаційне забезпечення діяльності судів є одним із елементів судового управління [2, с. 2–3].

Звертаючись до наукових висновків О.І. Безпалової щодо ознак організаційного забезпечення діяльності господарських судів, трансформуючи їх на предмет нашого дослідження, пропонуємо сформулювати ознаки організаційного забезпечення функціонування судочинства. Так, до останніх можемо віднести:

- 1) є складовою частиною судового управління, тобто за своєю природою є управлінським процесом;
- 2) його завданням є створення належних організаційних умов для здійснення правосуддя в адміністративному судочинстві;
- 3) структура складається із різних організаційних дій;
- 4) закріпленій у чинних нормативно-правових актах.

Так, з огляду на наукові твердження пропонуємо зробити проміжний висновок щодо розуміння організаційного забезпечення функціонування судочинства. Отже, останнє пропонуємо визначити як низку заходів фінансових, адміністративних, організаційних, інформаційних та матеріально-технічних, котрі реалізуються спеціальним суб'єктом та мають позапроцесуальний характер, предметом яких є створення, підтримання та удосконалення умов для ефективного функціонування судочинства в Україні.

Переходячи до визначення системи суб'єктів організаційного забезпечення функціонування судочинства, необхідно сказати, що відповідно до Закону України «Про судоустрій і статус суддів» в Україні діє єдина система забезпечення функціонування судової влади – судів, органів суддівського врядування, інших державних органів та установ системи правосуддя.

Така система включає Вищу раду правосуддя, Вищу кваліфікаційну комісію суддів України, Державну судову адміністрацію України та Національну школу суддів України, інші органи державної влади та органи місцевого самоврядування, які беруть участь в організаційному забезпеченні діяльності судів відповідно до національного законодавства [10]. Ці органи становлять суддівську публічну адміністрацію.

Варто зауважити, що науковці надають свої міркування щодо визначення класифікації суб'єктів здійснення забезпечення функціонування судової гілки влади. Так, для прикладу наведемо класифікацію суб'єктів публічної адміністрації, компетенцією яких є забезпечення судової гілки влади, що визначена А.А. Іванищуком. Науковець виділив такі категорії, як:

- 1) публічна адміністрація, яка здійснює виключно забезпечувальну функцію стосовно суддів, до якої входить Державна судово адміністрація, Національна школа суддів України та апарат суду;
- 2) публічна адміністрація, яка поряд із забезпечувальною функцією судочинства має владні повноваження стосовно осіб, які порушують принцип незалежності суддів. Ця категорія включає Вищу раду правосуддя та службу судової охорони;

3) публічна адміністрація, яка має владні повноваження щодо суддів, до якої належать органи суддівського самоврядування; Вища кваліфікаційна комісія суддів України та Президент України, котрий виступає суб'єктом, який утворює та ліквідує суди, здійснює формальне призначення суддів [11, с. 161]. Така класифікація показує нам три категорії відповідних суб'єктів, які можуть опосередковано впливати на функціонування судів та суддів, але такий вплив може бути лише відповідно до Закону України «Про судоустрій та статус суддів», чим не порушує принцип незалежності судів, суддів та судочинства взагалі.

У своєму дослідженні науковець Р.З. Голобутовський класифікував суб'єктів забезпечення функціонування судів на три групи. Серед них:

1) зовнішні суб'єкти стосовно судової системи, до яких віднесено Верховну Раду України та Президента України;

2) суб'єктів безпосередньої компетенції. Це спеціалізовані органи, діяльність яких безпосередньо пов'язана з адмініструванням публічної служби в органах судової влади. Це ті суб'єкти, які з досліджуваних нами питань мають найбільший обсяг повноважень, а саме Державна судова адміністрація, Вища кваліфікаційна комісія суддів, Вища рада правосуддя, Національна школа суддів;

3) органи суддівського та громадського врядування публічною службою в органах судової влади: збори суддів, з'їзд суддів, Рада суддів, конференції суддів, а також суб'єкти адміністрування публічної служби в кожному конкретному суді: голови судів, їх заступники, керівники апарату суду, їх заступники [12, с. 314].

Також науковцями виокремлено й таку систему органів із забезпечення функціонування судової влади, в якій суб'єкти поділяються на:

1) суб'єктів управління відповідним судом: голови суддів (місцевих, апеляційних, вищих спеціалізованих, Верховного Суду України та Конституційного Суду України), їх заступники, керівники апарату суду, їх заступники, керівники відділів апарату суду, їх заступники, секретарі палат апеляційних та вищих спеціалізованих судів;

2) органи суддівського самоврядування: збори суддів кожного конкретного суду, з'їзд суддів, Рада суддів, ради суддів відповідних судів, конференції суддів відповідних судів;

3) спеціалізовані органи судового адміністрування: Державна судова адміністрація та її територіальні підрозділи, Вища кваліфікаційна комісія суддів; Верховний Суд України, Національна школа суддів України;

4) зовнішні суб'єкти управління стосовно судової системи: Верховна Рада України, Президент України, Вища рада юстиції України [13, с. 44].

Із вищевикладеного зробимо такий висновок, що переважно в науковій літературі суб'єктів функціонування органів судової влади класифікують за таким: 1) зовнішні суб'єкти стосовно судової влади; 2) спеціалізовані органи забезпечення функціонування органів судової влади; 3) органи суддівського та громадського врядування в органах судової влади; 4) суб'єкти адміністрування у відповідному суді [14, с. 58].

Слід зазначити, що з огляду на положення Закону України «Про судоустрій та статус суддів» та на визначення понять «організаційне забезпечення» та «судове управління», на нашу думку, можна класифікувати суб'єктів судової гілки влади на:

1) суб'єктів, задіяних в організаційному забезпеченні функціонування судочинства;

2) суб'єктів, задіяних в управлінні судами.

До першої визначеної нами групи, вважаємо, слід віднести Державну судову адміністрацію України (її територіальні управління) та апарати судів.

Варто зауважити, що Законом України «Про судоустрій і статус суддів» виділено спеціальний державний орган – Державну судову адміністрацію України – як державний орган у системі правосуддя, який здійснює організаційне та фінансове забезпечення діяльності органів судової влади у межах повноважень, установлених законом, та має територіальні управління. Рішення про утворення територіальних управлінь та визначення їх кількості приймається Державною судовою адміністрацією України за погодженням з Вищою радою правосуддя. Державна судова адміністрація України підзвітна Вищій раді правосуддя [10].

Державна судова адміністрація України має повноваження: 1) представляти суди у відносинах із Кабінетом Міністрів України та Верховною Радою України під час підготовки проекту закону про Державний бюджет України на відповідний рік; 2) забезпечувати належні умови діяльності судів, Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, Національної школи суддів України та органів суддівського самоврядування; 3) вивчати практику організації діяльності судів,

розробляти і вносити у встановленому порядку пропозиції щодо її вдосконалення; 4) вивчати кадрові питання апарату судів, прогнозувати потребу у спеціалістах, здійснювати замовлення на підготовку відповідних спеціалістів; 5) забезпечувати необхідні умови для підвищення кваліфікації працівників апарату судів, створювати систему підвищення кваліфікації; 6) організовувати роботу з ведення судової статистики, діловодства та архіву; контролювати стан діловодства у судах; 7) готувати бюджетний запит; 8) організовувати комп'ютеризацію судів для здійснення судочинства, діловодства, інформаційно-нормативного забезпечення судової діяльності та забезпечення функціонування Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи, затверджувати Загальний класифікатор спеціалізацій суддів та категорій справ; забезпечувати суди необхідними технічними засобами фіксування судового процесу в межах коштів, передбачених у Державному бюджеті України на фінансування відповідних судів; 9) забезпечувати впровадження електронного суду; живити заходів щодо організації обміну електронними документами між судами та іншими державними органами і установами; 10) забезпечувати ведення Єдиного державного реєстру судових рішень; 11) взаємодіяти з відповідними органами та установами, в тому числі інших держав, з метою вдосконалення організаційного забезпечення діяльності судів; 12) розробляти та затверджувати за погодженням із Вищою радою правосуддя Типове положення про апарат суду; 12⁻¹) надавати Вишій раді правосуддя консультативний висновок, який є офіційним документом, що містить рекомендації та пропозиції щодо кількості суддів у суді (крім Верховного Суду), кількості суддів в апеляційній палаті вищого спеціалізованого суду; 13) організовувати діяльність служби судових розпорядників; 14) контролювати діяльність Служби судової охорони; 15) затверджувати положення про бібліотеку суду; 16) здійснювати управління об'єктами державної власності, що належать до сфери управління Державної судової адміністрації України; 17) здійснювати інші повноваження, визначені законом [10].

На думку О.В. Красноброва, організаційна діяльність Державної судової адміністрації України є заходами, спрямованими на оптимізацію відносин щодо інформаційного, кадрового, матеріально-технічного та фінансового забезпечення. Це зміцнення взаємодії ДСА України з іншими державними органами, органами місцевого самоврядування, громадськістю; підвищення ролі та відповідальності ДСА України у вирішенні проблем здійснення судами незалежного правосуддя; подальший розвиток і вдосконалення системи нормативно-правових актів, а також здійснення систематизації та оновлення нормативної бази, що стосується організаційного забезпечення діяльності судів загальної юрисдикції тощо [15, с. 9; 1, с. 184].

Відповідно до статті 155 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» організаційне забезпечення роботи суду здійснює його апарат, який очолює керівник апарату. Керівник апарату суду несе персональну відповідальність за належне організаційне забезпечення суду, суддів та судового процесу, функціонування Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи, інформує збори суддів про свою діяльність. Збори суддів можуть висловити недовіру керівнику апарату суду, що має наслідком звільнення його з посади. Керівника апарату місцевого суду, його заступника призначає за погодженням голови відповідного суду на посаду та звільняє з посади начальник відповідного територіального управління Державної судової адміністрації України, а керівників апаратів апеляційного суду, вищого спеціалізованого суду, Верховного Суду, їх заступників призначає за погодженням голови відповідного суду на посаду та звільняє з посади Голова Державної судової адміністрації України. Правовий статус працівників апарату суду визначається Законом України «Про державну службу». Структура і штатна чисельність апаратів місцевих судів за погодженням із головою суду затверджуються відповідним територіальним управлінням Державної судової адміністрації України, апаратів апеляційних судів, вищих спеціалізованих судів – Державною судовою адміністрацією України за погодженням з головою суду в межах видатків на утримання відповідного суду. Тимчасова структура та тимчасова штатна чисельність апарату новоутвореного суду затверджується тимчасово виконуючим обов'язки керівника апарату цього суду за погодженням із Головою Державної судової адміністрації України [10].

В апаратах судів можуть створюватися управління, відділи, сектори, що здійснюють свої функції на підставі положень, які затверджуються керівником апарату відповідного суду. В апараті вищого спеціалізованого суду утворюється самостійний структурний підрозділ для організаційного забезпечення роботи апеляційної палати цього суду, діяльність якого підконтрольна і керівник якого підпорядковується голові апеляційної палати вищого спеціалізованого суду. Цей підрозділ з питань забезпечення діяльності апеляційної палати не підпорядковується керівнику апарату вищого спеціалізованого суду. Апаратом суду забезпечується ведення особових справ

суддів у порядку, визначеному Державною судовою адміністрацією України за погодженням з Радою суддів України. В апараті суду утворюється канцелярія, яка щоденно протягом робочого часу суду забезпечує прийняття та реєстрацію документів, що подаються до відповідного суду. Канцелярія також виконує інші завдання, визначені положенням, затвердженим керівником апарату відповідного суду [10].

Виділимо, що керівник апарату суду призначає на посаду та звільняє з посади працівників апарату суду, застосовує до них заохочення та накладає дисциплінарні стягнення. Добір працівників апарату суду здійснюється на конкурсній основі, крім випадків переведення державних службовців відповідно до законодавства про державну службу [12, с. 324].

Друга група включає у себе Верховну Раду України, Президента України, Верховний Суд, Вищу раду правосуддя, голів судів, Вищу кваліфікаційну комісію суддів, органи суддівського самоврядування.

Слід зауважити, що суб'єкти і першої, і другої групи тією чи іншою мірою здійснюють організаційне забезпечення функціонування судочинства в Україні, а такий розподіл є більш умовним для визначення однорідної компетенції у зазначеному нами питанні. Сама ж система суб'єктів організаційного забезпечення функціонування судочинства включає у себе дві визначені нами групи.

Підбиваючи підсумки нашого дослідження, хочемо зауважити на таких моментах:

1. Розглянуті суб'єкти судової гілки влади можна визначити як систему суб'єктів, задіяних в організаційному забезпеченні функціонування судочинства в Україні.

До системи суб'єктів, задіяних в організаційному забезпеченні функціонування судочинства в Україні, слід віднести суб'єктів, задіяних в організаційному забезпеченні функціонування судочинства, та суб'єктів, задіяних в управлінні судами.

Розглядаючи суб'єктів, задіяних в організаційному забезпеченні функціонування судочинства, можна їх визначити і як суб'єктів безпосередньої компетенції, до яких ми віднесли Державну судову адміністрацію України (її територіальні управління) та апарати судів. Повноваженнями цих суб'єктів можна вважати вжиття представницьких, організаційно-управлінських, розпорядчих та кадрових заходів.

Щодо суб'єктів, задіяних в управлінні судами, то, на нашу думку, вони є суб'єктами загальної компетенції, до яких ми включили Верховну Раду України, Президента України, Верховний Суд, Вищу раду правосуддя, голів судів, Вищу кваліфікаційну комісію суддів, органи суддівського самоврядування.

2. Система суб'єктів, задіяних в організаційному забезпеченні функціонування судочинства, являє собою сукупність органів судової влади, які наділені повноваженнями щодо вироблення та здійснення ефективних заходів фінансового, адміністративного, організаційного, інформаційного та матеріально-технічного характеру, а також кадрового забезпечення та інформаційно-аналітичної діяльності.

3. Суб'єкти судової гілки влади повинні забезпечувати взаємодію між собою, з громадянськими інститутами та іншими публічними органами для ефективної реалізації функціонування судочинства в Україні.

Список використаних джерел:

1. Бойко В.П. Поняття суддівської публічної адміністрації. *Підприємництво, господарство і право. Адміністративне право і процес.* № 2, 2020. С. 182–187.

2. Безпалова О.І., Мандичев Д.В. Адміністративно-правові засади організаційного забезпечення діяльності господарських судів України. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ.* 2019. № 4. URL: http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/81108/Administrativno%20pravovi%20zasady_Bezpalova_Mandychev_2019.pdf?sequence=1&isAllowed=y.

3. Приймаченко Д., Ігонін Р. Співвідношення понять «організаційне забезпечення судів», «організаційне управління в судах» та «судове управління». *Слово Національної школи суддів України.* № 1 (2), 2013. С. 57–66.

4. Бойко В.П. Роль і місце Державної судової адміністрації України в забезпеченні діяльності місцевих судів: адміністративно-правові аспекти. *Науковий вісник публічного та приватного права.* 2016. № 1-1. С. 237–242.

5. Судові та правоохоронні органи України : навчальний посібник. / А.П. Гель, Г.С. Семаков, С.П. Кондракова. Київ : МАУП, 2004. 272 с.

6. Стрижак А.А. Судове управління в Україні: теоретичні основи і правове регулювання : монографія. Ужгород : Патент, 2004. 120 с.
7. Дубенко О.М. Деякі напрями удосконалення організаційно-правового забезпечення доказування в адміністративному судочинстві України. *Право і Безпека*. 2009. № 4. С. 103–106.
8. Дудченко О.Ю. Про понятійний апарат у сфері адміністрування у судовій системі. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/230565519.pdf>.
9. Обрусна С.Ю. Адміністративно-правові засади судової реформи в Україні: теорія, історія, сучасність : монографія. Харків : ХНУВС, 2010. 303 с.
10. Про судоустрій і статус суддів : Закон України від 02.06.2016 року № 1402-VIII. *Відомості Верховної Ради (ВВР)*. 2016. № 31. Ст. 545.
11. Іванищук А.А. Адміністративно-правове забезпечення судової влади в Україні : дис. ... доктора юрид. наук : 12.00.07. Київ, 2017. 466 с.
12. Голобутовський Р.З. Адміністративно-правові засади публічної служби в органах судової влади в Україні : дис. ... доктора юрид. наук : 12.00.07. Запоріжжя, 2020. 485 с.
13. Шпенюв Д.Ю. Класифікація суб'єктів управління службою суддів в Україні. *Європейські перспективи*. 2015. № 1. С. 42–47.
14. Голобутовський Р.З. Класифікація суб'єктів адміністрування публічної служби в органах судової влади. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2019. № 1. С. 57–62.
15. Красноборов О.В. Адміністративно-правові засади діяльності Державної судової адміністрації України : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. Харків, 2010. 19 с.